

The modern ballad that is a source of enrichment and decoration bandura repertoire also tend mainly to historical and socio-ballade consumer topics.

Unlike folklore samples are equally represented in the solo and ensemble vocal and instrumental performance.

Key words: ballad, vocal and instrumental genres, bandura repertoire, processing, transformation, Ukrainian diaspora, maintaining performance traditions, historical context, the specifics of a musical performance, Ukraine, countries, artistic design.

Анотація

Дуда Л.І. Трансформація жанра баллади в творчестві бандуристов України і українського зарубіжжя

Рассмотрены место и роль жанра баллады в вокально-инструментальном репертуаре бандуристов. Предлагается анализ вокально-инструментальных обработок баллад и примеры их трансформации в академические инструментальные жанры в творчестве бандуристов Украины и украинского зарубежья.

Ключевые слова: баллада, вокально-инструментальные жанры, бандурный репертуар, обработка, трансформация.

Надійшла до редакції 7.12.2014 р.

УДК 78.071.2; 314.743

О.О. Чигер

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ У СПРИЯННІ МИСТЕЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СПІВАКІВ ДІАСПОРИ

Сучасне вокальне виконавське мистецтво характерне високою мобільністю її представників, взаємовпливами вокальних шкіл. Львівська вокальна школа, як регіональний вияв національної вокальної школи, має славне минуле, а її представники посідають гідне місце в історії світової вокальної культури. Почесне місце в сузір'ї світових митців сьогодення посідає молода талановита українська оперна співачка Зоряна Кушплер (меццо-сопрано), яка співає на багатьох сценах Європи і вже дев'ятий сезон є солісткою Віденської національної опери.

Пропонована стаття узагальнює відомості про концертно-оперну діяльність З. Кушплер за кордоном, представлені у засобах масової комунікації, насамперед, в Інтернет-статтях, матеріалах про життєвий шлях та мистецьку діяльність артистки. Виявити Інтернет-ресурси, що містять матеріали про українську концертно-оперну співачку, і є основним завданням пропонованого дослідження. *Метою статті є залучення інтерактивних технологій до ознайомлення і вивчення творчої діяльності співаків української західної діаспори.*

Світова критика завжди вирізняє українських співаків не тільки за високу виконавську майстерність, але й підкреслює виняткову красу природи голосу, особливе його забарвлення, тембр, потужну енергію звуку, а також незвичну музикальність. У когорті найбільш відомих сучасних співаків західної діаспори сьогодні: Вікторія Лук'янець, Андрій Шкурган, Зоряна Кушплер, Софія Соловій, Наталія Ковальова та ін.

Зоряна Кушплер народилася 21 квітня 1975 р. у Львові в сім'ї музикантів, які від народження орієнтували її з сестрою-близнючкою Оленою на мистецтво. Навчаючись вокалу у Львівській національній музичній академії ім. М. Лисенка у класі свого батька, народного артиста України, проф. І. Кушплера (від 1993 р.), співачка отримала не тільки професійну вокальну школу, а й важливі принципи поведінки в цій професії. Згодом, в інтерв'ю для «Львівської газети» on-line вона поділилася своїми життєвими принципами: «Залишатися собою, поважати інших, не впадати у відчай, а йти далі. Постійно розвиватися, любити людей, уміти товаришувати. Нікого не боятися, крім Бога! Це ті життєві принципи, в яких мене виховували батьки Ада Іванівна та Ігор Федорович» [5].

Дбаючи про вдосконалення своєї майстерності і розширення кругозору, З. Кушплер з 1998 р. продовжила навчання у Вищій музичній школі Гамбурга (клас професора Юдіт Бекманн). Того ж року вона виграла три міжнародні конкурси і її творчість почала набувати нових обертів на Заході. Також співачка удосконалювалась на майстер-класах у Терези Берганци.

У 2000 р., після здобуття I премії на конкурсі Баварського радіо й телебачення (ARD-Wettbewerb, Мюнхен) і стипендії Фонду Оскара і Віри Ріттер, розпочалася міжнародна кар'єра співачки. З. Кушплер співала на оперних сценах Праги, Кьольну, Берну, Мадриду, Парижу, Лондону, Шанхаю, Сеулу, Тайваню, Сінгапуру, Токіо, Йокохами, Грацу та ін.

Від 2007 р. Зоряна Кушплер – провідна солістка Віденської національної опери, і, володіючи 7 мовами, веде активне творче життя. В цьому оперному раю, де щодня виступають найкращі співаки та диригенти світу, З. Кушплер виконує провідні партії світової оперної класики [7]. Упродовж перших шести років у Віденській опері співачка взяла участь у понад 300 виставах та виконала понад 40 партій. Паралельно З. Кушплер працює на запрошення віденського театру «Volksopera», де співала майже в 50 виставах. З Віденською оперою З. Кушплер відвідала Китай, Корею, Тайвань, Сінгапур, Японію, Іспанію.

Однак З. Кушплер не спочиває на лаврах. Вона усвідомлює потребу постійної праці над удосконаленням свої майстерності: «Співак мусить вчитися до кінця кар'єри! До трагічної загибелі батька я постійно консультувалася з ним. Зараз маю допомогу у Відні: часом прошу позайматися іменитих колег, вокальна техніка яких мені до вподоби. Як професіонал одразу чую, чи вокаліст співає тільки завдяки природному хисту, чи «ведаєт, что творит», тобто має добру технічну базу. Для мене сьогодні зразок надзвичайно якісного і мудрого вокалу серед сопрано: Ніна Штемме, Рене Флемінг, Анна Нетребко, Ангела Георгіу, Каміла Нілунд, Крассіміра Стоянова. З меццо-сопрано це – Лучіана д'Інтіно, Ольга Бородіна, Еліна Гаранча, Джойсі ді Донато, Бернарда Фінк. Навмисне називаю своїх сучасниць, а не відомих оперних дів минулого, щоб наголосити на нових іменах світової оперної сцени для українських шанувальників мистецтва» [4].

Поштовхом до досягнення успіху для молодої співачки став приклад успішної концертно-оперної кар'єри її землячки з України, про що вона так згадує так: «П'ятнадцять років тому я була невимовно вражена виглядом Віденської опери, побачивши її вперше. Зайшла в маленький магазинчик усередині і побачила там диск Ірини Маланюк¹. Подумала: «Боже, ця українка досягла такого рівня, що тут продається її диск!». І уявила свій диск на тому місці. Минули роки, і тепер мій диск там насправді продається. Мрії здійснюються, все можливо! Треба дуже хотіти, дуже вірити і не переставати вчитися та рухатися вперед!» [4].

Порівнюючи мистецькі принципи обох співачок, можна зауважати багато подібностей: професіоналізм, чудове володіння голосом, висока ерудиція (знання багатьох мов, історії мистецтва), швидке опанування та досконале виконання різностильового репертуару (як оперного, так і концертно-камерного), добра комунікація із диригентами, партнерами (співаками, концертмейстерами), слухачем.

Серед провідних оперних партій, які найчастіше виконує З. Кушплер: Нерон («Коронація Поппеї» К. Монтеверді), Сесто («Юлій Цезар у Єгипті» Г. Ф. Генделя), Марцеліна, Керубіно, Секстус, Дорабелла, Амінта («Весілля Фігаро», «Милосердя Тита», «Так чинять усі жінки», «Король-пастух» В.-А. Моцарта), Розіна, Маркіза Мелібеа («Севільський цирульник», «Подорож до Реймса» Дж. Россіні), Кармен, Мерседес («Кармен» Ж. Бізе), Ольга, Поліна («Евгеній Онегін», «Пікова дама» П. Чайковського), Маддалена, Прецьозілла, Фенена, Еболі, Ульріка («Ріголетто», «Сила долі», «Набукко», «Дон Карлос», «Бал-маскарад» Дж. Верді), Сузукі («Мадам Баттефляй» Дж. Пуччіні), Лола («Сільська честь» П. Масканьї), Марі («Летючий голландець» Р. Вагнера), Ерда, Швертлейта, Вальтрауга, Магдалена («Золото Рейна», «Валькірія», «Загибель богів», «Нюрнберзькі мейстерзінгери» Р. Вагнера), Гертруда, Марта («Ромео і Джульєтта», «Фауст» Ш. Гуно), Аделаїда («Арабелла» Р. Штрауса), Марина Мнішек («Борис Годунов» М. Мусоргського), Джульєтта («Казки Гофмана» Ж. Оффенбаха), Граф Орловський («Лілик» Й. Штрауса), Маша («Три сестри» П. Отваші) та ін.

Співачка працювала з відомими диригентами – Сейжі Озава, Рене Якобс, Крістоф Ешенбах, Сір Невіл Меррінер, Франц Вельсер-Мест, Зубін Мета та інші. Її постійними партнерами на сцені є такі видатні співаки сучасності як Пласідо Домінго, Анна Нетребко, Дмитрій Хворостовський, Ролландо Віллсон, Агнес Бальца, Томас Хемпсон, Самуел Ремі, Едіта Груберова, Рамон Варгас, Роберто Аланія, Хосе Кура та ін.

Спеціально для співачки створений персональний веб-сайт «Zoryana Kushpler» [22], що містить широку інформацію про її діяльність: подано перелік усіх партій, які вона виконувала, афішу гастролей, біографію, репертуар, галерею фото, аудіо-записів з опер, Інтернет-статті про співачку, а також дискографію та контакти. Інтернет-сторінка подає інформацію двома мовами – англійською та німецькою. Завдяки цьому кожен прихильник таланту співачки може наблизитись до її творчості.

Велика кількість фото з оперних вистав, концертів та особистого життя співачки знаходиться на різних Інтернет-сторінках. Така візуалізація у поєднанні і аудіо та відеозаписами допомагає створити повне уявлення про співачку та її творчість. З. Кушплер є активним користувачем

соціальних мереж (Вконтакте, Однокласники, Facebook [19]), де радо спілкується з прихильниками і поціновувачами, публікує інформацію про свою концертно-оперну діяльність². Значна частина відео-записів з опер та сольних камерних концертів Зоряни Кушплер міститься у веб-ресурсі «YouTube». Підвищену увагу привертають відео-записи камерних концертів співачки в Австрії. Важливим засобом для кращого знайомства із співачкою та її творчістю слугують її чисельні інтерв'ю для інтернет-видань, які знаходимо на різних сайтах у всесвітній пошуковій системі «Google».

З. Кушплер веде активну концертну діяльність: виступала у філармонії Сан-Паулу (Бразилія) з творами Лери Ауербах, Carnegie Hall (Нью-Йорк, США), Royal Albert Hall (London, Great Britain), Herkules Sall (München, Germany). В основному вона дає сольні концерти у супроводі сестри О. Кушплер (фортепіано), яка теж закінчила ЛНМА ім. М. Лисенка та Вищу музичну школу Гамбурга. Сестри багато років концертують разом. Їхні спільні сольні концерти відбулися у Концерт Хаузі в Берліні, Лайсхалле у Гамбурзі, Шлос Нюмфенбург у Мюнхені, Тон Халле у Дюссельдорфі, Рурфестшпільхаус у Реклінхаузені, Касселі, Musikverein Відні, Ризи [3].

На концерті у Musikhalle (Гамбург, 2003) співачка виконала твори Г. Берліоза, Р. Вагнера, М. Равеля та С. Рахманінова. На сайті видавництва «Sikorski» розміщено не тільки повідомлення про сольний концерт співачки у Musikhalle в Гамбурзі (2003 р.), де виконувалися твори Д. Шостаковича на вірші М. Цветаєвої, але й подано уривки з схвальних рецензій у місцевих газетах «Hamburger Abendblatt» та «Die Welt» [9].

З. Кушплер мала великий сольний концерт у знаменитому віденському Musikverein (2013 р.). На сайті Посольства України в Республіці Австрія читаємо: «6 березня 2013 р. у Віденській філармонії відбувся сольний концерт відомої української оперної співачки, примадонни Віденської опери З. Кушплер, концертмейстер О. Кушплер. Концертну програму З. Кушплер, складену з творів видатних світових композиторів, відвідали представники мистецько-музичних кіл Відня, місцеве українство та співробітники Посольства» [8].

Частими є її концерти з оркестрами Європи та США. Вона здійснила турне Швейцарією з кантатою «Олександр Невський» С. Прокоф'єва (оркестр радіо та телебачення Варшави під керівництвом Войцека Райського), «Нельсон-Месою» Й. Гайдна (оркестр радіо та телебачення Німеччини під керівництвом Сіра Невіла Меріннера). Співачка брала участь у першому виконанні «Реквієму поету» Лери Ауербах у Ганновері (оркестр радіо та телебачення Німеччини під керівництвом Ежі Оуе), мала концерти з оркестром на Schleswig-Holstein Musik Festival з оперними аріями та дуетами (оркестр радіо та телебачення Німеччини під керівництвом Лукаша Боровіча, 2011 р.). Плідно співпрацює з Petersen Quartets. У 2004 р. вони мала спільне турне Італією з творами французьких композиторів Е. Шоссона та Лекьо, у 2006 р. виступили з концертом на Schleswig-Holstein Musik Festival з творами Д. Шостаковича. У 2012 р. співачка мала перший концертний виступ у США, беручи участь у відкритті концертного сезону у Клівленді. У Северанс-Голл у виконанні Клівлендського симфонічного оркестру та хору прозвучала симфонія № 3 Г. Малера.

Музичний критик З. Левіс у статті на сайті міста писав: «Мецо-сопрано З. Кушплер в своєму американському дебюті виконала симфонію Малера, базовану на текстах Ніцше, з неймовірною серйозністю, володіючи потужним голосом, виражаючи дивовижну чутливість як до тексту, так і до оркестру. У неї не мало б виникати труднощів з подальшим працевлаштуванням на цьому континенті» [13]. Суголосним з ним був ще один американський критик Деніель Хетавей, який відзначав, що четверта частина симфонії – вокальний монолог за поемою німецького філософа Ф. Ніцше «Так говорив Заратустра», «цілковито залежала від українського мецо-сопрано З. Кушплер, яка сфокусувала звук на проголошення найбільш глибоких думок людства» [12]. Ця частина, за задумом композитора, «передає печальну атмосферу ночі і сумні розуми про глибини людського горя. Грудний тембр контральто, його тихі рецитації сплітаються з глухуватими тремоло засурдинених басів, з «органими» звучностями валторн» [2; 262]. У програмі першого відділення концерту у Musikverein у Відні (березень 2013 р.) прозвучали твори іспанських композиторів Еніке Гранадоса, Федеріко Момпоу [10], Мануеля де Фальї [14], у другому – російських композиторів М. Мусоргського, С. Рахманінова [16]. В камерних концертах З. Кушплер виконує російські романси у супроводі гітариста Герхарда Льоффнера [20], музику російських композиторів ХХ ст. у супроводі піаніста Павела Зінгера [1].

З. Кушплер не забуває про Україну. 24 квітня 2013 р. у Львівській філармонії вона взяла участь у концертній вшануванні пам'яті батька – народного артиста України, золотого баритона, професора І. Кушплера. Це був концерт із вокальних творів професора у виконанні його учнів, колективів та студентів ЛНМА ім. М. Лисенка.

27 квітня в пам'ять про нього звучав «Реквієм» Дж. Верді, в якому брали участь його донька, сопрано Софія Соловій, тенор Роман Трохимук, бас Віктор Дудар, а також Галицький академічний

камерний хор, Академічний симфонічний оркестр Львівської філармонії, Галицький хор «Глорія» під диригуванням Володимира Сивохіпа [11].

З. Кушплер – лауреат багатьох міжнародних конкурсів, її високо цінують в Австрії, Німеччині. У 2010 р. у рамках музичного фестивалю «Schleswig-Holstein Musik Festival» у німецькому м. Травемюнде (земля Шлезвіг-Гольштайн) Фонд Вальтера і Шарлотти Хамель нагородив її премією «За видатні виконавські заслуги».

Відзначали її технічну досконалість, точність і аутентичність інтерпретацій у поєднанні з яскравою особистою харизмою [6]. У програмі її блискучого виступу на цьому фестивалі були різностильові твори від епохи бароко (Г.Ф.Гендель) до експресіонізму (Г. Малер) [15]. Співачка брала участь у різноманітних музичних фестивалях у Берліні, Мюнхені, Гамбурзі, Ганновері, Дюссельдорфі, Любеку (Німеччина), Інсбруку, Граці (Австрія), Базелі, Цюріху, Женеві, «Верб'є» (Швейцарія), Венеції, Мілані, Римі, Флоренції (Італія), Мадриді, Валенсії, Сарагосі (Іспанія), Ризі (Латвія), Львові (Україна).

З. Кушплер співпрацює із сучасними композиторами. На фестивалі у Верб'є вона виступила з твором Лери Ауербах для меццо-сопрано, фортепіано та віолончелі соло, у виконанні якого брала участь композитор як піаністка, соло на віолончелі виконував Готье Капюссон.

У концертному репертуарі З. Кушплер є найрізноманітніші за формами і жанрами твори. У камерній музиці він обіймає усі стилі класичної музики – від бароко до постмодерну. Співачка виконує такі шедеври світової класики: сольні партії в пасіонах і кантатах Й. С. Баха, ораторіях Г. Ф. Генделя, «Реквіємі» В. А. Моцарта, «Реквіємі» Дж. Верді, симфонії № 9 Л. ван Бетховена, симфонії № 3 Г. Малера, кантаті «Олександр Невський» С. Прокоф'єва; вокальні твори Г. Перселла, В. А. Моцарта, Ф. Шуберта, Р. Шумана, Г. Берліоза, Й. Брамса, Ф. Мендельсона-Бартольдї, С. Франка, М. де Фальї, Г. Гранадоса, М. Равеля, О. Респіги, Г. Доніцетті, М. Мусоргського, П. Чайковського, С. Рахманінова, Д. Шостаковича. Співачка прагне виконувати не тільки окремі твори, але й цикли. Це, зокрема, цикли М. Мусоргського «Пісні і танці смерті» [21], «Дитяча кімната», Р. Шумана «Любов та життя жінки, Г. Малера «Пісні про дітей, що померли», «Чарівний ріг хлопчика», «7 останніх пісень», «Пісня землі», Д. Шостаковича «6 поем на вірші М. Цветаєвої», М. де Фалья «7 народних пісень», К. Монт-сальваджа «5 негритянських пісень». У музичних творах артистка вміло і глибоко розкриває зміст і засобами вокального мистецтва подає його в зрозумілій, доступній для кожного слухача формі.

Співачка має численні записи на радіо та телебаченні Європи, Азії та Америки. Її дискографія налічує 6 альбомів. На фірмі грамзапису «Capriccio (Naxos Deutschland Musik & Video Vertriebs)» вийшли CD співачки із творами Д. Шостаковича (поєми Марини Цветаєвої) з Perersen Quartett (2008), «Slawische Seelen» (вокальні твори російських композиторів П. Чайковського, С. Рахманінова, М. Римського-Корсакова, М. Мусорг-ського) у дуеті із сестрою Оленою (2010 р.) [18], а також «Original soundtrack von la Tregua». На початку 2013 р. З. Кушплер записала новий CD з творами іспанських композиторів (Де Фалья, Монтсальвадж, Родріго, Гранадос), присвячений пам'яті батька. Також записаний та готується до випуску диск з творами Олександра фон Цемлінського з ансамблем «Лінос». За участю З. Кушплер фірма «Orfeo International Music Gmbh (Orfeo International Music)» випустила оперу «Фауст» Ш. Гуно (2010 р.), на DVD випущено оперету «Лилик» Й. Штрауса (фестиваль у м. Мербіш, 2012 р.), оперу «Арабелла» Р. Штрауса (Віденська національна опера, 2012 р.).

Молода співачка проводить майстер-класи для студентів музичних закладів. Один із них відбувся 24-25 листопада 2011 р. у великій залі ЛНМА ім. М. Лисенка в рамках циклу вокальних майстер-курсів «Повернення до Alma Mater або поклик душі».

Багатогранна творча діяльність З. Кушплер знаходить висвітлення на сторінках преси. Ось деякі з відгуків. Барбара Петч на сайті «Die Presse» опублікувала статтю про оперету «Лилик», в якій З. Кушплер виконувала роль графа Орловського. Вона, зокрема, пише: «Кушплер елегантно поєднує олігарха сьогодення з царським аристократом, різниця між ними не така вже й велика» [17]. Пряма трансляція оперети за участю співачки трансливалася австрійським телебаченням 12 липня 2012 року. Курт Влах пише: «Кушплер у попередньому році добре розвивалася як вокаліст і в даний час досягнула вагомих результатів в своїй кар'єрі, залишився тільки маленький крок, щоб вона здійснила Міжнародний прорив. Чудовий чуттєвий, слов'янський тембр, дуже хороша техніка, привабливий зовнішній вигляд, а також акторський талант – цього достатньо для стрімкої кар'єри. Ми можемо радіти за неї, але шкода якщо така співачка не буде працювати в Віденській опері» [22].

Співачка в одному з інтерв'ю для щоденної онлайн газети «Високий замок» Ніці Нікалео так висловила про себе: «Я займаюся улюбленою справою, тим, чим хотіла займатися з раннього дитинства, і це захоплення в мене досі не пройшло, і маю надію, що ніколи не пройде» [4].

Підсумовуючи зазначимо, що концертно-опера діяльність З. Кушплер, характерна творчою зрілістю та вдумливою вокальною магією, перебуває в активному зрості. Молода співачка постійно збагачує свій репертуар, шукає нові забарвлення тембру голосу, в якому органічно переплітаються ніжність, витонченість і глибина. З. Кушплер збагачує твори чудовим розмаїттям відтінків, вмінням створювати справжні художні образи. Вона активно гастролює і прославляє Україну у світовому мистецькому просторі, використовуючи при цьому засоби масової комунікації, які виконують наступні функції у сприянні мистецькій діяльності співачки: *інформаційну* (повідомляють про основні події її мистецької творчості), *комунікативну* (сприяють спілкуванню із фахівцями, менеджерами, колегами, прихильниками творчості), *джерельну* (служать основою для музикознавчих узагальнень), *естетично-гедоністичну* (приносять естетичне задоволення, насолоду). Зважаючи на розширення комунікативних процесів у сучасному глобалізованому світі, засоби масової інформації дають перспективу кожному користувачу стати ближчим до творчості цієї талановитої співачки.

Список використаної літератури

1. *Ариозо Женьки из оперы К. Молчанова «А зори здесь тихие»*: З. Кушплер – меццо сопрано. П. Зингер – фортепиано [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com>
2. *История зарубежной музыки*: учебник. Вып. 5 : Конец XIX – начало XX века / ред. И. Нестьев. – М. : Музыка, 1988.
3. *Концертные циклы*: З. Кушплер (меццо-сопрано, Германия), О. Кушплер фортепиано, Германия) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.hbf.lv>
4. *Ніколео Н. Зоряна Кушплер: «Колись я побачила у Відні компакт-диск Ірини Маланюк – і уявила поруч свій...»* / Н. Ніколео // Високий замок on-line. – 2013. – 28 трав. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.wz.lviv.ua>
5. *Носковська В. «Батько був надзвичайно порядною людиною»*: розмова з Зоряною Кушплер, солісткою Віденської опери / В. Носковська [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.gazeta.lviv.ua/culture/2013/05/01/10590>
6. *Певица Zoryana Kushpler получила премию поддержки*. – 27.08. 2010 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.sr.ru/klassik/pevica-zoryana-kushpler-poluchila-premiyu-podderzhki.html>
7. *Повний список оперних партій З. Кушплер на сцені Віденської державної опери* див.: SUCHERGEBNISSE. Vorstellungen mit Zoryana Kushpler [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://db-staatsoper.die-antwort.eu/search/person/5163>
8. *Сольний концерт Зоряни Кушплер* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://austria.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/10695-solynij-konzert-zoryani-kushpler>
9. *Die Kushpler-Zwillinge mit Schostakowitsch in der Hamburger Musikhalle* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.sikorski.de>
10. *Frederic Mompou «Cantar del Alma» Zoryana und Olena Kushpler* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LycLiiBt-Zc>
11. *G. Verdi «Requiem» in memoriam of Ihor Kushpler*. S. Soloviy, Z. Kushpler, R. Trohymuk, V. Dudar. Teil 1–3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=xbS83zK9vzI&index=9&list=UU1heIz0V0ayKtC4m7fMZkUg>; <https://www.youtube.com/watch?v=F-sNzJOTrNY>; <https://www.youtube.com/watch?v=gD78j4-dqSU&index=7&list=UU1heIz0V0ayKtC4m7fMZkUg>
12. *Hathaway D.* Cleveland Orchestra season opener: Mahler's Third at Severance Hall (September 20, 2012) / Daniel Hathaway [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://clevelandclassical.com>
13. *Lewis Z.* New Cleveland Orchestra season gets off to grand start with Mahler's Symphony No. 3 / Zachary Lewis. – 2012. – 21 Sept. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cleveland.com/musicdance>
14. *Manuel de Falla «Asturiana» Zoryana und Olena Kushpler* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=6xaocK96TwE>
15. *Mezzosopran im dramatischen Format* // Hamburger Abendblatt, 14. August 2010 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.hfmt-hamburg.de/uploads/media/Pressespiegel_August_2010.pdf
16. *Musikverein. Zoryana & Olena Kushpler*. Gläserner Saal / Magna Auditorium, 6. 3. 2013 : zurück zu Programm [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.musikverein.at/konzerte>
17. *Petsch B.* Seefestspiele Mörbisch: Eine bezaubernde «Fledermaus» / Barbara Petsch // DiePresse.com. – 13.07.2012 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://diepresse.com/home/kultur>

18. *SLAWISCHE SEELEN* / SLAVONIC SOUL : SZORYANA KUSHPLER, Mezzosopran / Mezzosoprano, OLENA KUSHPLER, Klavier / Piano. Lieder Russischer Komponisten / Songs by Russian composers [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.capriccio.at/slawische-seelen-slavonic-souls>

19. *Zoryana Kushpler* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.facebook.com/zoryana.kushpler>

20. *Zoryana Kushpler*. Gerhard Löffler / Gitarre Russian Romance [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com>

21. *Zoryana Kushpler*. Modest Mussorgsky: Songs and Dances of Death (Колыбельная) / Saarländische Rundfunkorchester. Dirigent Lutz Köhler [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com>; Zoryana Kushpler. Modest Mussorgsky: Songs and Dances of Death (Трепак) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com>

22. *Zoryana Kushpler* : *personal website* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zoryana-kushpler.de>

Резюме

Аналізується концертно-опера діяльність української співачки Зоряни Кушплер у світі крізь призму сучасних засобів масової інформації та комунікації. Виокремлено функції цих засобів у сприянні мистецькій діяльності співачки.

Ключові слова: співачка, концерт, репертуар, Зоряна Кушплер, Internet, сайт, преса, комунікація.

Summary

Chyger O. Role of the mass media in the promotion of diaspora singers activity

Analyzed concert and opera activities Zoryana Kushpler Ukrainian singer in the world through the prism of modern media and communications. The present article summarizes information about its concert and opera activities. Thesis there is determined the function of these tools in promoting artistic activities singer. It is noted that the global criticism always distinguished Ukrainian singers not only for high performance skills, but also underlines the exceptional natural beauty of voice, especially its color, timbre, powerful energy sound with unusual musicality. In the cohort of the most famous singers of modern Western Diaspora today: V.Lukianets, Andrew Shkurhan, Star Kushpler Sofia Soloviy Natalia Kovalyova and others.

The article contains some biographical data singer discussed her time training and professional education, analyzes the specifics of study abroad at the Higher School of Music. Hamburg (1998) and the participation and victory in three international competitions.

In 2000, after obtaining the I prize in the competition Bavarian Radio and Television (ARD-Wettbewerb, Munich) and Scholarship Foundation Oscar and Vera Ritter, the singer's international career began. Q. Kushpler sang in opera houses in Prague, Cologne, Berne, Madrid, Paris, London, Shanghai, Seoul, Taiwan, Singapore, Tokyo, Yokohamy, Graz and others.

Since 2007, the singer is the soloist of the Vienna National Opera and maintains an active concert life.

During the first six years at the Vienna opera singer participated in more than 300 performances and has performed more than 40 parties. Parallel to this, she is active at the invitation of the Viennese theater «Volksopera», where she sang in nearly 50 performances. With the Vienna opera S. Kushpler visited China, Korea, Taiwan, Singapore, Japan, Spain.

The materials and articles referred to her teachers and mentors. This information is presented through the memories and numerous interviews that gives the singer a leading media communications.

Significant place in the ranks of Article characteristics of operatic roles and concert rooms, which performs at the opera and concert performances of singer and names are conductors with whom she has performed on stage.

Especially for the singer created a personal website «Zoryana Kushpler» [22], which contains extensive information on its activities, submitted a list of all parties that it performed, poster tours, biography, repertoire, photo gallery, audio recordings of operas, Internet -Articles about the singer and discography and contacts. The website provides information in two languages – English and German. This talent every fan of the singer can get closer to her work.

A large number of photos of opera performances, concerts and private life of the singer is on different Internet-pages. This visualization, combined audio and video recordings and helps to create a complete picture of the singer and her work. Q. Kushpler is an active user of social networks (Vkontakte, Odnoklassniki, Facebook, which readily communicates with fans, publishes information about its concert and opera activities.

Much of scenes from operas and solo chamber concerts Zoryana Kushpler contained in the web-site «YouTube». Increased attention is drawn to videos chamber concerts of the singer in Austria. An important tool for better acquaintance with the work of the singer and her serve her numerous interviews for online publications, which are at different sites on the World search engine «Google».

Key words: singer concert repertoire Star Kushpler, Internet, website, media, communication, opera, media, global context, music, fans, instrumental music, international competitions.

Анотація

Чигер О.О. Роль средств массовой информации и коммуникации в содействии творческой деятельности певцов диаспоры

Анализируется концертно-оперная деятельность украинской певицы Зоряны Кушплер сквозь призму современных СМИ. Выделены функции СМИ в процессе піддержки художественной деятельности певицы.

Ключевые слова: певица, концерт, репертуар, Зоряна Кушплер, Internet, сайт, пресса, комуникация.

Надійшла до редакції 11.11.2014 р.

УДК 7.079(477)

І.Л. Бермес

«ЗОЛОТОВЕРХИЙ КИЇВ» У ФЕСТИВАЛЬНОМУ РУСІ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

На зламі ХХ-ХХІ ст. склалася нова художня картина світу, зумовлена багатьма факторами, передусім процесами глобалізації, інтенсивним розвитком постіндустріальної моделі соціуму, систем всесвітньої комунікації тощо. Все це безпосередньо позначається на світогляді людини, її взаємодії з зовнішнім світом і суспільством, духовно-творчому самовираженні в різних сферах мистецтва. В сучасному світі постійно виникають нові форми культуротворчості, що співіснують із традиційними, почасти й витісняють їх.

У новітню добу України однією з найбільш затребуваних форм культурних взаємин між людьми став хорівий фестивальний рух – яскраве, самобутнє явище, що охоплює щораз глибші шари культурного простору. Він не тільки привів до розширення культурних рубежів, а й сприяв залученню до участі у фестивалях хорівих колективів інших країн, одночасно – вивів українські хори на закордонні сцени. Фестивальна діяльність стала розглядатися як перспективний напрям культурної політики країни.

Хоча музичні фестивалі як творчі акції були предметом уваги Л. Пархоменко, М. Черкашиної-Губаренко, О. Рощенко, Л. Шаповалової, Г. Степанченко, І. Сікорської, В. Реді, А. Луїної, О. Дьячкової, Ю. Чекана, Б. Сюті, М. Шведа, С. Зуєва та ін., хорівий фестиваль «Золотоверхий Київ» ще не став об'єктом вивчення музикознавців, істориків, соціологів, які б розкрили його загальні закономірності як важливої події національного культурного життя. Тому *мета статті* зводиться до систематизації емпіричного матеріалу про хорівий фестиваль «Золотоверхий Київ» як елемент соціокультурних та творчих процесів.

Сьогодні в Україні започатковано чимало хорівих фестивалів, як міжнародних («Південна Пальміра», «Співочий собор», конкурс-фестиваль ім. П. Муравського, «Музичні зустрічі», «Передзвін», «Пасхальна асамблея»), так і регіональних («Хорові асамблеї М. Леонтовича», «Ніжин-хор-фест», «Дзвенять голоси Січеслава», «Калиновий спів», «Чорнобаївський заспів»). Усі вони підносять хорове виконавство на новий, вищий щабель. Хоча їх нелегко організувати та фінансувати, проте вони «активізують особливо важливі чинники впливу на рівень співочої національної культури, що є найрезультативнішим способом порівняння її якості з мистецькими явищами зарубіжжя» [2; 71], – наголошує Л. Пархоменко. Найбільш примітним форумом хорової музики є «Золотоверхий Київ», заснований із почину М. Гобдича 1997 р. У ньому беруть участь провідні українські та зарубіжні колективи. Він вирізняється своїм високим виконавським рівнем і, до певної міри, унікальністю. Він став знаменним явищем у культурному житті України. Концертні програми фестивалю – неповторні, вони стають справжньою подією для хорівих «гурманів». Організатори ставлять перед собою мету дати «путівку в життя» творам українських композиторів різних епох і стилів, відтворити художній образ музичного твору, надати йому нової якості, не відходячи від першоджерела.